

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201629934

Zaaknummer: Z/23/113994

Portefeuillehouder(s): Wethouder Zwaga-Komen

Voor vragen

Naam: Geertje Oosterink
Telefoon: 06-29159573
E-mail: g.oosterink@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Kap overlastbomen

Aanleiding voor deze kennisgeving

Inwoners van Duiven vragen de gemeente al ruim 10 jaar om de boom bij hun huis te kappen. Dit vanwege langdurige overlast en aantasting van het woongenot. Het gaat om in totaal 32 bomen die in de bijlage zijn opgenomen. Het zijn relatief grote bomen met soms een beperkte groeiplaats of gemeentebomen die op particulier terrein staan. De bomen produceren enorm veel van zaden en vruchten, hebben overhangende takken en nemen licht weg in de woning. Op een aantal plekken komen de wortels omhoog met soms schade tot gevolg voor zowel inwoners als de gemeente.

In de voorjaarnota van 2022 is € 100.000 aangevraagd voor de kap en herplant van bomen op plekken waar al lange tijd overlast bestaat. Dit vooruitlopend op het vaststellen van het integrale beheerplan openbare ruimte. Het college is akkoord gegaan met de kap van de bomen uit de bijlage. Middels deze kennisgeving willen de raad hierover informeren.

Relevant beleidskader

Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte.

In dit plan staat de integraliteit bij beheer en (her)inrichting centraal. De belangrijkste ambities uit dit plan zijn: basis op orde, toekomstbestendig, inclusief, aantrekkelijk en uitnodigend en betrokken samenleving. Het integrale beleidsplan biedt de ruimte om belangen naast elkaar af te wegen en te werken aan maatschappelijke ambities.

In navolging van het IBOR komt er een integraal beheerplan voor de openbare ruimte. Het college stelt dit naar verwachting begin 2024 vast. In dit plan staat hoe we verschillende belangen en ambities afwegen en wat we belangrijk vinden. Er komt dus niet in te staan wanneer een boom wel of niet gekapt mag worden.

Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie

Dit beleids-/uitvoeringsprogramma heeft als doel het tegengaan van wateroverlast, droogte en hitte. Het vergroenen van de openbare ruimte is één van de maatregelen die hieraan bijdragen. Het kappen van grote bomen staat haaks hierop. De integrale benadering en het verschil tussen theorie en praktijk is bij het opstellen van dit voorstel intensief afgestemd. Dit is ook meegenomen in het opstellen van het integrale beleidsplan en beheerplan openbare ruimte.

Wnb

Met de kap van de bomen werken we volgens de Wet natuurbescherming. De bomen worden voor kap gecontroleerd op nesten en verblijfplaatsen. Ook kijken we of de bomen bijvoorbeeld als aanvliegroute door vleermuizen wordt gebruikt. Indien nodig wordt de kap uitgesteld of wordt het plan aangepast.

Inhoud van mededeling

Het belang van en de aandacht voor bomen is maatschappelijk gezien groot. Grote bomen dragen veel bij aan ecosystemen en klimaatadaptatie. Daarnaast dragen ze bij aan een prettige leefomgeving. Tegelijkertijd kunnen bepaalde boomsoorten of de plek waar ze staan voor overlast zorgen en hebben bomen niet het eeuwige leven. Vanuit het oude groenbeleidsplan was er geen ruimte voor de kap van gezonde bomen. Het boombeheer zat op slot en er was geen duidelijke toekomstvisie. Alleen door nieuwe aanplant verandert er niks aan bestaande, soms ongewenste, situaties.

In december 2022 heeft de raad het nieuwe Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Het vervangt onder andere het oude Groenbeleidsplan. Dit nieuwe plan geeft wel de ruimte om meerdere belangen naast elkaar af te wegen (integraal) en te werken aan maatschappelijke ambities. Want bomen zijn belangrijk, maar er liggen ook opgaven rondom beheerbaarheid, biodiversiteit, toekomstbestendigheid en een aantrekkelijke en uitnodigende leefomgeving. Dit samen maakt dat gezonde bomen in sommige specifieke gevallen moeten wijken.

Bomen in woonstraten hebben een beperkte levensduur. Dit omdat zowel de onder- als bovengrondse groeiplaats niet toereikend is. Afhankelijk van de soort ontstaan er vaak problemen na zo'n 30 à 40 jaar. Bomen gaan kwakkelen en produceren meer vrucht en zaad als overlevingsmechanisme. Ook zijn ze vatbaarder voor ziekten en plagen. En er ontstaan meer schades aan verhardingen en opstanden door bijvoorbeeld wortels die omhoog drukken. Dit alles zorgt voor extra overlast en hogere beheerkosten.

Veel overlast die je redelijkerwijs van een boom kunt verwachten, moet men accepteren. Als gemeente wegen we daarbij het maatschappelijk belang tegen het individuele belang. De aard, ernst en duur van de overlast zijn bepalend. Deze kunnen het woongenot aantasten. Dat geldt op tal van locaties in Duiven. We beseffen dat deze bomen niet eeuwig houdbaar zijn en anticiperen hierop. Bijvoorbeeld door extra bomen in de directe buurt te planten, vooruitlopend op kap in de toekomst. Ook kunnen we investeren in verbetering van de groeiplaats als dit meerwaarde heeft voor de levensduur van de boom. Of de boom verplanten voordat deze een bepaalde grootte heeft bereikt. Op locaties waar de overlast erg groot is, is kap een optie. Zeker als hiervoor ook andere aanleidingen zijn. Kap betekent een verlies van kroonvolume en daarmee minder baten zoals vastlegging CO₂, wegvangen fijnstof, beperking opwarming en wegvallen van leefgebied en stuifmeelbronnen. Maar het creëert ook kansen om te werken aan nieuwe ambities.

In de bijlage staat omschreven waar bomen worden gekapt. Dit vanwege langdurige overlast, waarbij ook in het beheer een onhoudbare situatie is ontstaan. Alternatieve oplossingen zoals hierboven omschreven zijn niet mogelijk. Uitstel van de kap tot na vaststelling van het integrale beheerplan is niet wenselijk omdat er teveel beloftes zijn gedaan over het proces rondom de eventuele kap van bomen. Nieuw integraal beleid zou de ruimte kunnen geven om gezonde bomen in specifieke gevallen te kunnen kappen. Dit is wat er meerdere jaren is gecommuniceerd richting bewoners. Zowel het opstellen van het integrale beleidsplan als het integrale beheerplan is meerdere jaren uitgesteld. Dit met groot onbegrip, boosheid en teleurstelling tot gevolg.

Op de plekken waar gekapt gaat worden of in de directe nabijheid planten we nieuwe bomen aan. Daarnaast werken we onder andere binnen de lijn klimaatadaptatie aan het vergroenen van de gemeente. Ook in dat kader planten we extra bomen aan waar dit nodig is. We streven naar een toekomstbestendig bomennetwerk, met meer diversiteit in soort en leeftijd

en meer kroonoppervlakte. Dit vraagt om meer soorten, extra bomen, verbetering van groeiplaatsen en goed beheer. Met minder dezelfde boomsoorten is bij ziektes het risico meer verspreid. En door spreiding in leeftijd zijn niet alle bomen tegelijkertijd aan het einde van hun leven.

Het Integrale Beleidsplan Openbare Ruimte gaat uit van 'de juiste boom op de juiste plaats'. Het aantal bomen in te krappe omstandigheden neemt af en waar de ruimte is komen meer bomen. Bij nieuwe ontwerpen volgen we het Handboek Bomen. We stemmen de ondergrondse groeiplaats af op de gewenste kroondiameter (leeftijd) en boom. We maken een bewuste keuze en leggen die vast.

Participatie en communicatie

De beslissing over het wel of niet kappen van een boom is een integrale, interne afweging van de gemeente. We informeren de bewoners en vragen afhankelijk van de locatie en impact om inbreng. Met een brief informeren we de bewoners van de betreffende straten over de kap en herplant van de bomen. Ook groene belangenorganisaties zoals de Milieuvrienden informeren we vooraf. Zij zijn zeer met de bomen begaan en denken intensief mee over het bomenbestand en boombeheer. Hun betrokkenheid en inzet is zeer waardevol. Omdat het gaat om opvallende bomen in de gemeente Duiven, communiceren we ook breed via gebruikelijke kanalen zoals website en sociale media.

Uitvoering

De kap en herplantwerkzaamheden vindt plaats in het plantseizoen 2023-2024. De planning is te herplanten voor de jaarwisseling omdat de bomen dan beter aanslaan.

Duiven, 7-09-2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven

G. (Bertus) Brinkman

mr. H.B. (Huub) Hieltjes

Bijlagen:

1. 201629935 – *Bijlage kap bomen*